
TUDSZ MAGYARUL?

---

helyesírási és nyelvhelyességi verseny

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 7–8. évfolyamosoknak.)

Kedves Versenyző!

Üdvözlünk a „Tudsz magyarul?” helyesírási és nyelvhelyességi verseny résztvevői között.

Városunk, Salgótarján idén ünnepelte 100. születésnapját, ezt megünneplendő ezzel kapcsolatos feladatok várnak rátok.

Úgy gondoljuk, ezt az évet még az online megmérettetésnek szenteljük. Bízunk benne, hogy a következő tanévben már személyesen is találkozhatunk veletek.

Az ügyesen dolgozók jutalmát a postással küldjük majd el nektek.

Jó munkát és kellemes időtöltést kívánunk! Vigyázzatok magatokra még, de vigyázzunk egymásra is!

Üdvözlettel:

Bíró Szilvia és Májer Viktória

magyartanárok

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 7–8. évfolyamosoknak.)

Alább olvashatod városunk első polgármesterének rövid életrajzát. Tedd betűrendbe a szövegben található földrajzi neveket!

Salgótarján első polgármestere, dr. Förster Kálmán 1885. július 29-én Szepesolasziban született Tanulmányait Iglón, Lőcsén, Kassán és Eperjesen végezte. Budapesten avatták jogtudományi doktorrá. 1910-ben Poprád, egyben Magyarország legfiatalabb polgármestere lett. 1919-21 között Újpest helyettesítő polgármestereként tevékenykedett. Amikor megérkezett Salgótarjánba, a hiányosan megvilágított Fő utca Velence sikátoraira emlékeztette. 1944-ig fáradhatatlanul munkálkodott városunk fellendítésén. Nyugdíjaztatása után Bodajkra költözött. A II. világháború után nyugdíját megvonták. Pécsen pénzügyi munkából és redőnyjavításból élt. 1971. szeptember 14-én távozott az élők sorából. Zircen helyezték örök nyugalomra.

___ / 15 pont

Salgótarján a barnaköszén-bányászat egyik fellegváraként is ismert. Emlékezzünk az alábbi szöveg segítségével a széncsata hőseire! A szöveg helyesírási hibáit javítsd ki!

A szén csata emlékét Salgótarjánban, a Zemlinszky Rezső Utcában lévő Nógrád megyei Kormányhivatal épületén elhelyezett emléktábla őrzi. It szervezték meg és irányították a versenyt 1946 ban. Az ország tejjes szénszükséglete aban az időben két ezer vagon volt, de ennek csak három negyedét tutták a bányák kitermelni. Nagy léptékű termelési verseny kezdődöt, amejben a rendkívül nehéz körülmények között dolgozó Nógrádi bányászok kiemelkedő tejjesítményt nyúltottak. A korábi napi 352 vagon menységű kitermelést 557 re tutták emelni, hozzájárulva ezzel hazánk újá építéséhez.

A város gyarapodását a s barnaköszénbányászat alaposzta meg. Ennek hatására indult el a térség iparosodása, épültekfel a nehézipari üzemek és az üveggyárak. A bányászat a Megye felylődésének motorja lett, ösze fonódott az ipai, a tehnikai és a társadalmi haladásal.

___ / 23 pont

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 7–8. évfolyamosoknak.)

Nagy Lajosné Bereczki Mária *A föld mélyéből ébredő város* címmel könyvet írt Salgótarján születéséről. Ebből a könyvből idézünk néhány részletet-egy kicsit megkeverve. A Te feladatod a verssorok helyes sorrendjének megállapítása.

a) „A várfokról mondták a köszöntéseket.

Petőfi Sándornak az emléktáblája

A vár alatt mélyen a réten emberek

Felkerült a Salgó várának romjára.”

b) „Salgópuszta, Medves, Eresztvény, Vecseklő.

Megvásárolták és hozzá szénmezőket:

Salgó-patak vize táplálta a hűtőt.

Salgó patak mentén a gyárterületet”

c) „Apró barlanglakás, szalmatető házak,

Mit lát ma a szemed, és milyen volt a múlt?

Kenyeretlen Tarján a város rémálma.

Mai város oly szép, nézd csak a Salgóról!”

___ / 12 pont

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 7–8. évfolyamosoknak.)

Salgótarjánt 100. születésnapján egy igényes fotóalbummal (is) köszöntötte a városvezetés.

A *Salgótarján – 100 év pillanatai* c. könyv előszavából idézünk. Olvasd el figyelmesen a szövegrészletet, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

„ ... Salgótarjában a városiasodás jó másfél évszázaddal ezelőtt kezdődött. (...) Ez a korszak szinte egybeesik a fényképezés elterjedésével.

...A fényképezés az 1930-as évektől kezd tömegessé válni az 1925-ben piacra dobott német 35 mm-es kisfilmes, könnyen kezelhető Leica gépek elterjedésével. A lakossági fényképezés elterjedésének következményei voltak a fotók számának meredek emelkedése, és ezzel párhuzamosan az átlagos képminőség jelentős romlása. Minőségi fényképeket sokáig csak a hivatásos fényképészek, vagy megfelelő gépekkel rendelkező hozzáértő amatőrök, művészfotósok készítettek. A 20. század újabb és újabb technológiai fejlődést eredményezett, de a legjelentősebb változást az 1990-es évek végétől elterjedő digitális fotózás hozott. A 2000-es évektől kezdve a fénykép anyagi minőségében is kezd eltűnni, pontosabban fogalmazva a digitális fotókból csak elenyésző mennyiségben hoznak létre kinyomtatott, megfogható fényképeket. A digitális technika hozzáértők kezében új lehetőségeket nyit meg, mindemellett a fényképezés általános színvonala sokak szerint tovább romlik. (...)

A könyvben közzétett fényképeket több személy válogatta össze, fotóművész, muzeológus, könyvtáros, közművelődési szakember. A válogatás során szerepet játszott a képek minősége, azok megkomponáltsága, hangulata, valamint nem utolsósorban a történeti dokumentációs értéke. Szempont volt az is, hogy ne csak a város épített öröksége, hanem emberi arcok is megjelenjenek. A történeti fotókat a Dornyay Béla Múzeum fénykép gyűjteményéből, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár helytörténeti gyűjteményéből, valamint a Fortepánról válogattuk. A szerkesztésnél a rendező elv egyedül a kronológia volt, a fotók nem tematikus elrendezésben jelennek meg. A fotóválogatás nem törekedett történeti teljességre.”

1. Mi nem igaz a Leica fényképezőgépre? Húzd át!

könnyen kezelhető, német eredetű, 3, 5 cm-es kisfilmes, 1925-től terjedt el tömegével

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 7–8. évfolyamosoknak.)

2. a) Mi volt előbb? Húzd alá!

az átlagos képminőség romlása vagy a lakossági fényképezés elterjedése

b) Mi volt később? Keretezd be!

a lakossági fényképezés elterjedése vagy a fotók számának növekedése

3. A XX. század előtt hogyan születtek a minőségi fényképek?

4. Fogalmazd meg saját szavaiddal!

- a) meredek emelkedés
- b) elenyésző mennyiség
- c) dokumentációs érték
- d) kronológia

5. Te melyik fényképezőgépet (hagyományos vagy digitális) részesíted előnyben? Érvelj választásod mellett!

6. Melyik a kakukktojás? Karikázd be! Választásodat indokold!

- a) közművelődési szakember, fotóművész, muzeológus, régész, könyvtáros
- b) történeti dokumentációs érték, minőség, kor, hangulat, megkomponáltság
- c) Fortepán, Dornay Béla Múzeum, Nógrád Megyei Levéltár, Balassi Bálint Megyei Könyvtár

___ / 16 pont

Salgótarjáni Általános Iskola Petőfi Sándor Tagiskolája

TUDSZ MAGYARUL?

(Feladatlap az 7–8. évfolyamosoknak.)

Nézd meg alaposan a képet! Milyen történetet tudnál elképzelni ehhez a fotóhoz? Használd a fantáziádat! Írj egy minimum 15 mondatos fogalmazást!

___ / 24 pont

A versenyző

neve:

---

iskolájának a pontos neve:

---

osztálya:

---

felkészítő tanárának neve:
